

09.21.22 Eðlisfræði 2 R

Laugardaginn 9. maí 2008, kl. 09:00-12:00.

Leyfileg hjálpargögn eru skriffæri og reiknivélar. Grafískar reiknivélar skulu núllstilltar í upphafi prófs.

Vægi allra 7 verkefna er jafnt. Með prófinu fylgir jöfnusafn. Skrifðu skýrt og greinilega allar útleiðslur með hnitmiðuðum stuttum skýringum þar sem það á við. Öll dæmin eru lögð fyrir á íslensku og ensku.

1. **Íslenska:** Í vetnisatómi eru róteind með hleðslu $+e$ og rafeind með hleðslu $-e$. Hægt er að líta á róteindina sem punkthleðslu í hnitinu $r = 0$, miðju vetnisatómsins. Hreyfing rafeindarinnar leiðir til þess að svo virðist sem hleðslu hennar sé dreift kúlusamhverft í kringum róteindina. Rafeindinni er lýst sem hleðsludreifingu (hleðslu á rúmmál)

$$\rho(r) = \frac{(-e)}{\pi a_0^3} \exp\left(-\frac{2r}{a_0}\right),$$

þar sem $a_0 \approx 0.53 \times 10^{-10} m$ er Bohr geislinn, náttúrulegur lengdarskali í uppbyggingu vetnisatómsins.

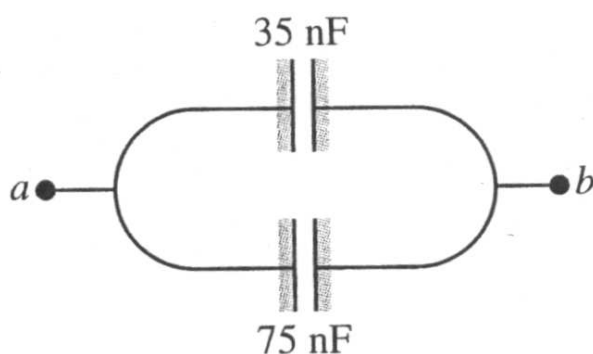
- Finnið heildarhleðslu vetnisatómsins innan kúlu með geisla r með miðju í róteindinni.
- Sýnið að hleðslan í liðnum að ofan stefnir á núll þegar $r \rightarrow \infty$.
- Finnið rafsviðið (styrk og stefnu) sem vetnisatómið orsakar í fjarlægð r frá róteindinni.
- Rissið upp mynd af styrk rafsviðsins E sem falli af r .

English: A hydrogen atom is made up of a proton with charge $+e$ and an electron of charge $-e$. The proton may be regarded as a point charge at $r = 0$, the center of the atom. The motion of the electron causes its charge to be “smeared out” into a spherical distribution around the proton, so that the electron is equivalent to a charge per unit volume

$$\rho(r) = \frac{(-e)}{\pi a_0^3} \exp\left(-\frac{2r}{a_0}\right),$$

where $a_0 \approx 0.53 \times 10^{-10} m$ is the Bohr radius, the characteristic length scale in the structure of the hydrogen atom.

- (a) Find the total amount of the hydrogen atom's charge that is enclosed by a sphere of radius r centered on the proton.
  - (b) Show that as $r \rightarrow \infty$, the enclosed charge found in (a) goes to zero.
  - (c) Find the electric field (magnitude and direction) caused by the hydrogen atom as a function of r .
  - (d) Graph the electric field magnitude E as a function of r .
2. **Íslenska:** Spennan V_{ab} er sett milli snertanna ab á þéttarásinni á myndinni.

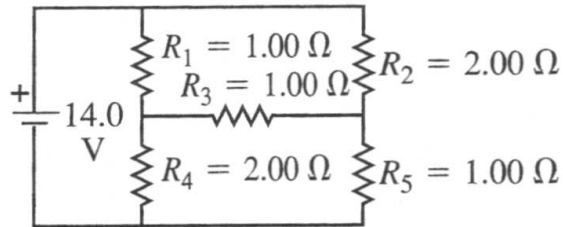

- (a) Finnið heildarhleðsluna geymda í rásinni.
- (b) Finnið hleðsluna á hvorum þétti.
- (c) Finnið heildarorkuna geymda í rásinni.
- (d) Finnið orkuna geymda í hvorum þétti.
- (e) Finnið spennuna yfir hvorn þétti í rásinni.

English: For the capacitor network shown in the figure, the potential difference across ab is V_{ab} .

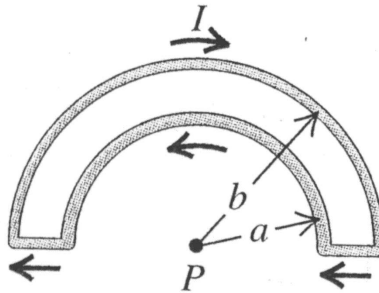
- (a) Find the total charge stored in the network.
- (b) Find the charge on each capacitor.
- (c) Find the total energy stored in the network.
- (d) Find the energy stored in each capacitor.
- (e) Find the potential difference across each capacitor.

3. **Íslenska:** Finnið strauminn í gegnum rafhlöðuna og hvert viðnámana í rásinni á myndinni. Hve stóru viðnámi jafngildir viðnámafléttan?

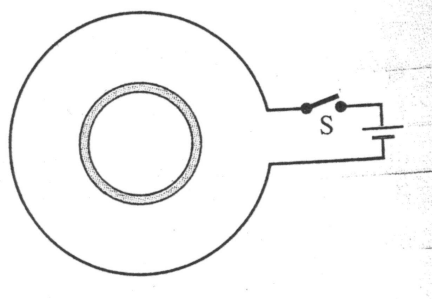
English: Find the current through the battery and each resistor in the circuit in the figure. What is the equivalent resistance of the resistor network?

4. **Íslenska:** Vírhláfringirnir á myndinni hafa geisla a og b . Finnið segulsviðið (styrk og stefnu) sem straumarnir valda í punktinum P .

English: The wire semicircles shown in the figure have radii a and b . Calculate the net magnetic field (magnitude and direction) that the current in the wires produces at point P .

5. **Íslenska:** Lítil leiðandi hringur er innan stærri lykkju sem tengd er við rafhlöðu og rofa eins og myndin sýnir.

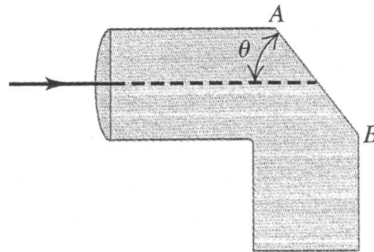
- (a) Ákvarðið stefnu spanaða straumsins í smáa hringnum rétt eftir að rofanum S er lokað.
- (b) Finnið strauminn eftir að S hefur verið lokaður í langan tíma.
- (c) Hvernig er straumurinn rétt eftir að S hefur verið opnaður aftur eftir að hafa verið lokaður í langan tíma.

English: A small conducting ring is inside a larger loop that is connected to a battery and a switch, as the figure shows.

- (a) Find the direction of the induced current in the small ring just after the switch S has been closed.
- (b) Find the current after S has been closed for a long time.
- (c) How is the current just after S has been reopened after being closed for a long time?
6. **Íslenska:** Skýrið í nokkrum setningum hvernig hægt er að reikna rafstöðumættið $V(\mathbf{r})$ beint þegar hleðsludreifingin $\rho(\mathbf{r})$ er þekkt, án þess að reikna fyrst rafsviðið með reglu Gauss. Hvernig færir þú að ef spennu á leiðurum er gefin, en engin hleðsludreifing tiltekin?

English: Explain in few sentences how one can calculate the electrostatic potential $V(\mathbf{r})$ directly when the charge distribution $\rho(\mathbf{r})$ is known, without first calculating the electric field using Gauss's law. How would you proceed if only the potential on some conductors is given and nothing stated about charge?

7. **Íslenska:** Ljósi er beint að gegnheilu plaströri með brotstuðul 1.60. Ljósgeislin er samsíða efsta hluta rörsins. Þú villt skera flötinn AB þannig að allt ljósið endurkastist áfram inn í rörið eftir speglunina í fletinum.

- (a) Hvert er stærsta mögulega hornið θ ef rörið er í lofti?
(b) Ef rörinu er sökkt í vatn með brotstuðul 1.33, hvert er þá stærsta hornið θ ?

English: Light enters a solid pipe made of plastic having an index of refraction 1.60. The light travel parallel to the upper part of the pipe. You want to cut the face AB so that all the light will reflect back into the pipe after it strikes that face.

- (a) What is the largest that θ can be if the pipe is in air?
(b) If the pipe is immersed in water of refractive index 1.33, what is the largest that θ can be?